

PERIODISK EVALUERING AV BACHELOR I PRAKTISK TEOLOGI OG LEDELSE INKL. ÅRSSTUDIUM

Studietilbud til evaluering

Praktisk teologi og ledelse (PTL)

- Bachelor i praktisk teologi og ledelse – Bergen (BAPTL)
- Bachelor i praktisk teologi og ledelse – Oslo (4BAPTL)
- Årsstudium i praktisk teologi og ledelse – Bergen (PTL1G)
- Årsstudium i praktisk teologi og ledelse – Oslo (4PTL1G)

Evalueringskomité

Erling Birkedal (leder), pensjonist/1. amanuensis em. ved MF vitenskapelig høyskole
Bjørnar Sæle, student ved NLA Høgskolen, fullført BAPTL, nå Profesjonsstudiet i teologi
Marit Ecklo Brevik, daglig leder i Frikirken, fra 1/11-2023 rådgiver i HAMNØY/Knif Jobb

Evalueringsgrunnlag

Oversikt over materialet som ligger til grunn for evalueringen:

- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- NLA Høgskolens strategiplan for 2021-2025
- Lenkesamling: NLA's hjemmeside, studieplaner og emnebeskrivelser
- Egenevaluering av PTL fra Gunnar Innerdal, Per Reinert Eriksen og Rune Øystese
- Kvalitetsrapport fra Per Reinert Eriksen
- Kvalitetsrapport fra Rune Øystese
- Eksempler på emneevalueringer
- Praksishefte for NLA Høgskolen Oslo
- Oversikt over praksissteder for NLA Høgskolen Bergen

1. KVALITETSARBEID

Relevante veiledende spørsmål:

- På hvilken måte fremmes kvalitetskultur blant ansatte og studenter gjennom kvalitetsarbeidet i studieprogrammet?
- Innhenter studieprogrammet systematisk informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i studietilbudet?
- Hvordan kan resultater fra kvalitetsarbeidet inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av studieprogrammet?

Komiteens synspunkter

Dette er første gang det gjennomføres periodisk evaluering av PTL, og evalueringskomiteen har derfor ikke noe å sammenligne med. Vi har imidlertid lest PTLs egenevaluering, kvalitetsrapporter fra studieprogramlederne samt eksempler på emneevalueringer, og mener disse dokumentene både peker på relevante momenter og på en god måte kan bidra til videreutvikling av PTL.

Emneevalueringene fremstår gode. Også synspunkter fra studentene trekkes inn i rapportene. Det er imidlertid ikke alle emner som er evaluert. Så langt vi har fått innsyn, er det slike rapporter fra rundt

halvparten av emnene. Emneevalueringene er et viktig grunnlag for drøfting i programråd med mer, og for ev. endringer i emnebeskrivelser, litteraturlister og gjennomføring av undervisningsplan. Disse rapportene er viktige bidrag til kvalitetskultur.

Komiteens anbefalinger

Vi vil anbefale at det er en fast rutine for emneevalueringer når emner er gjennomført, på alle emner i programmet.

For øvrig anbefaler vi at de som skriver kvalitetsrapporter (gjelder både egenevaluering, kvalitetsrapporter og emneevalueringer) merker seg at dette er rapporter som også skal leses av eksterne, jfr. periodisk evaluering og at rapportere ligger tilgjengelig på NLAs hjemmeside, og at man derfor ikke tar som en selvfølge at leseren kjenner kontekst og for eksempel forkortelser. Litt mer utfyllende informasjon kan derfor være en fordel.

2. STUDIEPLAN OG LÆRINGSUTBYTTE

Relevante veiledende spørsmål:

- Er navnet på studieprogrammet dekkende for programmets læringsutbytte? Kommuniserer det godt med omverdenen?
- Er emnesammensetningen i studieprogrammet dekkende for programmets læringsutbytte?
- Er det gjort vesentlige endringer i studieplanen siden forrige periodiske evaluering? (Med vesentlig endring menes endringer i læringsutbyttebeskrivelsene med eventuelle tilhørende endringer i emneportefølje).
- Er læringsutbyttebeskrivelsene for programmet faglig oppdatert?
- Er læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket?
- Bidrar alle de obligatoriske emnene til programmets forventede læringsutbytte?
- Gir emnesammensetningen god faglig progresjon?
- Hvordan fungerer eventuelle praksiskomponenter?

Komiteens synspunkter

Studieprogrammet inneholder relativt mange emner med stor grad av valgmuligheter. Programmet preges av at høgskolen ønsker å favne vidt, både mht. en innføring i teologi / praktisk teologi, og å gi studentene mulighet til flere valg for videre studier eller yrke etter studiet. En slik bredde og fleksibilitet kan være en styrke, og ha potensiale til å samle mange studenter. Det kan imidlertid også være en svakhet. Formålet med studiet kan bli for utydelig og ikke virke tiltrekkende på studenter som spør etter hvilke kvalifikasjoner studiet gir. Dette er et dilemma, og vi vil peke på noen mulige valg høgskolen kan gjøre. Vi tenker også det er relevant å vurdere studieprogrammet i lys av sammenlignbare studieprogram ved andre høgskoler.

Navnet på studieprogrammet, Bachelor i praktisk teologi og ledelse, synes relevant og dekkende for det som er programmets nivå og læringsutbytte. Vi spør imidlertid om det er tjenlig at graden, bachelor, er en del av selve navnet. Ville det være mer naturlig å skrive navnet slik at innholdet kommer først, *Praktisk teologi og ledelse, bachelor*? Det vil i tilfelle være tilsvarende som for årsstudiet, *Praktisk teologi og ledelse, årsstudium*. Når det er nivået for studiet man vil kommunisere, er det naturlig å omtale det som «bacheloren i praktisk teologi og ledelse».

Vi utfordrer NLA til å vurdere om det vil være tjenlig å skjelne noe tydeligere mellom årsstudium og bachelor når det gjelder fagets profil. I tråd med nåværende beskrivelse av læringsutbytte, kunne

man justere navnet på bacheloren til f.eks. *Praktisk teologi, innovasjon og ledelse, bachelor*. Vi viser her til at i krav til generell kompetanse, er de tre første punktene i årsstudium og bachelor like, mens det er ett nytt kompetansekrav i bacheloren: “kjenner til og har deltatt i prosesser som bidrar til innovasjon og læring.” Bacheloren har også noe større krav til kunnskap og ferdighet i å reflektere. Her er det også vekt på innovasjon og å se kirkelig praksis i kontekst. Hvis man fremhever “innovasjon”, vil det kanskje virke noe mer offensivt og praksisnært, slik studiet faktisk er. Dette vil kanskje kunne appellere til studenter som vil utvikle og endre praksis. (Se pkt. 1.8)

PS: Noe som mangler i læringsutbytte, ferdighet kulepunkt nr. 7: “kan reflektere over praksis i lys av egne erfaringer og i dialog med teorier om ... i lys av kristen livstolkning”?

Emnene i studiet synes i all hovedsak relevante innen studieprogrammet. Samtidig kan emnene virke som en samling emner som kan kombineres med ulike studieprogram og videre studier, og slik til en viss grad fremstå som en samling enkelt-emner mer enn at alle emner bygger opp om dette spesifikke studieprogrammet. Læringsutbytte i programmet (kunnskap) legger vekt på danningstradisjon, ledelsesfaglig perspektiv og innovasjon. Vi spør om dette i større grad skulle avspeiles i emner. Det er i liten grad spor av dette i for eksempel TEOL140 og TEOL201. Her bør man vurderer å enten justere formuleringene i beskrivelsen av programmet eller gjøre endringer i enkeltemner.

Emnet “Teologi for en misjonar kirke” (TEOL140) kan virke litt uklart. Det synes utydelig hva man legger i begrepet “misjonar”. Er det bare et utfyllende begrep for kirke som sådan, eller legges det vekt på spesielle dimensjoner ved å være kirke? Hvis man tenker det siste, savner vi spor av det internasjonale perspektivet og en offensiv kirke i sin kontekst/Norge. Emnet synes heller ikke helt integrert i programmet. Emnet blir ikke eksplisitt synlig i læringsutbytte i programmet (kunnskap). I læringsutbytte «generell kompetanse» i dette emnet, fremheves “grunnleggende yrkesetiske utfordringer” og “evne til å rekruttere, motivere og lede frivillige”. Dette kan samsvare med programmet som helhet, men i dette emnet virker det litt påtatt, da det viser lite sammenheng med kunnskap og ferdigheter i emnet.

«Innovasjon og læring» er emne i 3. år. Samtidig er dette en del av 1. års innføring i PTL (TEOL130). Dersom man vil justere navnet på hele studiet, slik vi har spurt om ovenfor, vil det være naturlig å vektlegge innovasjon enda mer i tredje studieår. Hvis man vektlegger innovasjon bør det samtidig vurderes om emner som er mest relevant for andre studieprogrammer og ikke direkte bygger opp under intensjon og læringsutbytte for PTL, skal gå ut eller reduseres. (F.eks. Forkynnelse ... TEOL210 og Sjelesorg ... TEOL220 i 3. år?) Vi antar at TEOL210 oppleves relevant for studenter som tenker seg inn i tjeneste som pastor/prest, spesielt i Den norske kirke. For studenter fra andre kirkesamfunn kan det riktignok «tilrettelegges tilsvarende veiledet praksis», men det er vanskelig å se hvordan dette emnet vil være direkte relevant for en student fra et annet kirkesamfunn enn Dnk.

Videre spør vi om hvorfor emnet “Kristologi ...» er satt opp til siste semester, 3. studieår. Dersom man gjør endring i sammensetning av de obligatoriske emnene, kan man naturligvis beholde emner som valgemner.

Læringsutbyttebeskrivelsene er så langt vi kan se i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Vi gir i hovedsak vår tilslutning til egenevalueringen på dette punktet.

Praksisplasser er varierte. Oversikten over praksisplasser virker ganske tilfeldig. Det er relativt få menigheter i Dnk, og de fleste i Bergenområdet. Det er relativt få (7) avtaler om praksisplasser i Oslo-regionen, derav bare to menigheter i Dnk. Vi savner en markering av hvilke praksisplasser som vil

være mest relevant for de ulike delene av studiet / emnevalg som studentene tar. Videre mener vi det vil være naturlig at praksisplasser i større grad avspeiler relevant praksis hos de ulike eierorganisasjoner til NLA. En slik kontakt med eierorganisasjonene kan styrke eiernes tilknytning til NLA, og det kan i neste omgang bidra til rekruttering av studenter.

“Mentoring” blir nevnt noen ganger. Det er imidlertid uklart om det da menes noe spesielt (slik som på Hauge School of Management) eller om det brukes som synonym til praksisveileder eller veiledning fra faglærere. Hvis man mener noe annet enn slik begrepet er brukt på Hauge School of Management, bør dette presiseres, ev. fjerne begrepet.

Oppgaven i 3. studieår gir stor fleksibilitet. Bacheloroppgave (PTL231) forstår vi som en teori-/skriveoppgave, mens prosjektoppgave (PTL235) er innovasjon og praksis på grunnlag av en prosjektbeskrivelse. Vi spør om valg av oppgave vil / bør ha en konsekvens for videre studier. Bør man f.eks. sette krav til at man skriver bacheloroppgave for å gå videre til masterstudium? Dersom studiet i enda større grad legger vekt på innovasjon, vil det imidlertid være naturlig at en prosjektoppgave er del av det normale studieløpet.

For øvrig merker vi oss det programansvarlig Rune Øystese skriver i sin kvalitetsrapport (pkt. 4, kulepunkt 1) om at læringsmålene bør gjennomgås og oppdateres i løpet av neste studieår. Vi mener dette bør skje i det videre utviklingsarbeidet.

Komiteens anbefalinger

Vi vil anbefale høgskolen å reflektere om man skal spisse profilen på studieprogrammet. I tilfelle synes vi det kan være naturlig å gå i retning av ledelse og innovasjon. Et slikt valg må ev. få konsekvenser for emner, praksis og oppgave/prosjekt. En slik dreining gjør det også naturlig å vurdere om det kan være et samarbeid / synergier med Hauge School of Management.

Videre anbefaler vi at høgskolen er i god dialog med eierorganisasjonene med tanke på å utvikle programmet videre, ikke minst for å tilrettelegge bedre for praksisplasser. De ulike praksisplassene kan med fordel beskrives tydeligere med tanke på hva som passer for studenters ulike emnevalg.

Vi vil også anbefale at programledelsen vurderer studieprogrammet i lys av andre tilsvarende (konkurrerende) studieprogram. Vi tenker her blant annet på Bachelor i teologi ved Ansgar høyskole (som inkluderer praktisk teologi) og Bachelor i teologi og ledelse ved Høgskolen for ledelse og teologi.

3. MÅLGRUPPE/REKRUTTERING OG GJENNOMSTRØMMING

Relevante veiledende spørsmål:

- Hvordan er utviklingen i rekrutteringen (antall primærøkere, antall møtte kandidater og karakternivå)?
- Er det grunn for å gjøre endringer i eventuelle opptakskrav eller i beskrivelser av anbefalte forkunnskaper?
- Er informasjonen om studieprogrammet på NLA's nettsider og rekrutteringsmateriellet oppdatert?
- Er det gjennomført rekrutteringstiltak for studieprogrammet? I så fall, hvilke og med hvilken effekt?
- Hvordan er gjennomføringsgraden for studieprogrammet, og er utviklingen tilfredsstillende?

- Hvor stor andel av studentene gjennomfører på normert tid?
- Når i studieløpet skjer frafall?
- Hva er årsakene til frafall?
- Er det gjort tiltak for å redusere frafall? Hvilke – og hvordan har de virket?
- Hvordan er utviklingen i studentenes karakterer? Og i strykprosent?
- Hvordan har sammenhengen mellom karakterene i studiet og karakterene fra videregående skole utviklet seg?

Komiteens synspunkter

Komiteen har sett dokumentasjon og omtale som fremkommer i tilgjengelige dokumenter om rekruttering, gjennomstrømming m.m. Vi har spesielt merket oss dette ang. **rekruttering:**

- Totalt sett er det en nedadgående tendens i søkertallene for PTL (årsstudium og bachelor samlet sett). For høsten 2023 har årsstudiet i Bergen seks registrerte studenter, mens nedgangen er klart tydeligst for studietilbudet i Oslo. Vi er enige i egevalueringen som sier at nedgangen spesielt i Oslo må sees i sammenheng med sterk regional konkurranse fra tilsvarende studietilbud ved andre skoler/høgskoler. I Bergen er nedgangen mindre og begrenset til de siste to årene. Dette skjer samtidig som teologistudiene (bachelor og det nyoppstartede profesjonsstudiet) har hatt økning i studenttall.
- I Bergen vil studiemiljøet for førsteårsstudenter oppleves å ha økt, på tross av nedgang i antall PTL-studenter, siden halvparten av emnene er felles med teologistudiene (med den nevnte økningen i antall studenter).
- I Oslo holdes studiemiljøet for emnene 1. år i stor grad oppe av studenter fra MML og årsstudier ved musikkavdelingen. Studietilbudet for 2./3.år i Oslo, med unntak av noen studenter på enkeltemner, er lagt på is p.g.a. mangel på studenter.

Gjennomføringskvaliteten er totalt sett god og stabil, med lavt frafall. Karakter-resultatene er gode, og strykprosenten lav. Andelen studenter som fullfører på normert tid er tilfredsstillende.

Det er verdt å nevne at flere er usikre på om de skal ta ett eller tre år når de begynner studiene. Noen oppnår også kvalifikasjoner for bachelorgraden på under tre år.

Utover dette mangler vi data som sier noe om frafall, karakterkrav mv.

Vi ser det er gjort mange gode tiltak for å **informere om studieprogrammet:**

- NLAs nettsider og rekrutteringsmateriell synes å være oppdatert og beskriver studiet på en relevant måte.
- Det gjennomføres målrettet rekrutteringsarbeid gjennom stand på konferanser, festivaler og leirer samt besøk på kristne videregående skoler, folkehøgskoler og bibelskoler.

Mange av disse tiltakene er imidlertid generelle rekrutteringstiltak for hele høgskolens studietilbud, og ikke spesifikt for PTL. Man bør vurdere om det er særskilte tiltak som kan gjøres for å promotere akkurat dette studieprogrammet, jfr. f.eks. det vi tidligere har skrevet om dialog med NLAs eiere og det begge programansvarlige skriver i sine kvalitetsrapporter om tettere kontakt mellom høgskolen og praksissteder/-veiledere.

I refleksjon om informasjon og rekruttering er det avgjørende å se programmet i relasjon til andre konkurrerende program og studieløp. I strategiplanen omtales lærerutdanningen i Bergen, musikkutdanningen i Oslo og journalistutdanningen i Kristiansand som «godt kjent og til dels høyt

anerkjent» i skolesektoren, musikkmiljøet og mediebransjen. Videre står det at Hauge School of Management foreløpig er lite kjent i næringslivet. Teologistudiene omtales ikke særskilt i denne sammenhengen, verken som kjent eller ukjent. Vi vet imidlertid at NLA har konkurrenter også på dette fagfeltet i UH-sektoren. Mangfoldige og til dels overlappende studietilbud kan bidra til å begrense tilfanget av studenter. Det er da naturlig å spørre hva slags måltall det er realistisk å ha i årene som kommer, og hvordan PTL kan skille seg ut i konkurransen med andre studier.

Vi spør også om søkere/potensielle studentene forstår forskjellen på “teologi” og “praktisk teologi”. Andre studieprogram skjeller tydeligere her (for eksempel Ansgar høyskole med BA i teologi med fordypning i praktisk teologi). Kanskje vil en tydeligere skjelling mellom teologi (generelt) og praktisk teologi bli klarere og mer rekrutterende for studenter, og også ha potensiale for bedre ressursutnyttelse på NLA.

Komiteens anbefalinger

Vi anbefaler at man drøfter informasjon og rekruttering i lys av valg om studieprogrammets profil, og samtidig se studiet i relasjon til konkurrerende studietilbud.

4. FAGMILJØ OG FORSKNING

Relevante veiledende spørsmål:

- Har programmet tilstrekkelig faglig ledelse?
- Hvordan møter studentene forskning? På hvilke måter er studieprogrammet forskningsbasert?
- Har fagmiljøet tilstrekkelig forskningskompetanse for å ivareta studieprogrammets behov (andel førstestillinger)?
- Hvor mye «bransjeerfaring» (dvs. erfaring fra relevant arbeids – og samfunnsnivå) har fagmiljøet?

Komiteens synspunkter

Programmet har generelt tilstrekkelig og relevant faglig ledelse og kompetanse. Fagmiljøet er bevisst på å fylle Studietilsynsforordningens krav til omfang av undervisning av ansatte med topp-/førstekompetanse. Andelen timer med topp-/førstekompetanse har vært økende de siste årene, jfr. egnevaluering.

Med et lite antall studenter og varierte emner som er felles med andre studieprogram, vil prioritering av fagpersoner variere fra år til år. Det er på den ene side en styrke med en variert fagstab med bred kompetanse. Samtidig kan det være en utfordring ved at det er mange med små stillinger og variert tilhørighet i ulike program og fagmiljø, og fordelt på studier i Bergen og Oslo. Det kan være krevende for fagmiljøet for dette studieprogrammet å få tid og arenaer til å fungere optimalt sammen. Videre kan det være en fare for at liten stillingsprosent og få studenter fører til at ansatte får liten oppmerksomhet på studieprogrammet. Det kan også være en utfordring for studentene som får mange personer å forholde seg til, samtidig som variasjon ut fra ansattes spisskompetanse er en styrke. Vi anbefaler at det arbeides bevisst og systematisk for å kompensere for disse utfordringene.

Det kan være en styrke for studiet at de fleste i fagmiljøet har en relativt omfattende ekstern praksiserfaring. Siden egnevalueringen ikke sier noe om hvilken konkret praksiserfaring ansatte/timelærere har, er det vanskelig for evalueringskomiteen å se hvor relevant dette i praksis er for studiet / studentene.

Vi mener for øvrig det er uheldig at det blant de 14 ansatte knyttet til PTL er kun én kvinne, og denne ene er i en midlertidig stilling. Fremtidens ledere og arbeidere i kirker og kristne organisasjoner trenger gode rollemodeller, og de må synliggjøres også i undervisning og veiledning på høgskolene.

Komiteens anbefalinger

Vi anbefaler at høgskolen fortsatt arbeider bevisst med å opprettholde og styrke fagmiljøet, herunder rekruttere flere kvinner. Videre utfordrer vi programledelsen til å ha oppmerksomhet på hvordan man skal få gode arenaer til å drøfte og utvikle studieprogrammet.

5. INTERNASJONALISERING

Relevante veiledende spørsmål:

- Er det etablert ordninger for utvekslingsopphold i utlandet?
- Er ordningene for studentutveksling tilpasset studieprogrammets nivå, omfang og egenart?
- Er ordningene for utveksling beskrevet i programmets studieplan?
- Hvordan introduseres studentene til internasjonale perspektiver i fagområdet?

Komiteens synspunkter

Vi ser få spor av internasjonalisering i studieplanene, annet enn mulighet for studieopphold i utlandet (2. studieår). Det bør vektlegges å trekke inn et internasjonalt perspektiv i faglitteratur og undervisning. Videre vil det være en berikelse for studiet med internasjonale studenter og studentutveksling, jfr. strategiplanen for 2021-2025.

Komiteens anbefalinger

Vår anbefaling er at man vurderer de ulike emnene i studieprogrammet med tanke på relevant litteratur og undervisningsmåter som styrker internasjonalisering.

6. SAMFUNNS- OG ARBEIDSLIVSRELEVANS

Relevante spørsmål:

- Hvor relevant er studieprogrammet for arbeidslivet og for samfunnets kompetansebehov?
- Hvor godt bidrar eventuell praksis til å forberede studentene til arbeidslivet?
- Hvordan forventes samfunnets kompetansebehov å endre seg, og hvordan kan programmet tilpasses disse endringene?
- Hvor godt forberedes studentene på en internasjonal karriere?
- Bidrar studieprogrammet til å oppøve studentenes evne til å identifisere etiske dilemma og gjøre etiske avveininger?

Komiteens synspunkter

Hva er yrker som studentene forespeiles?

Nåværende studieprogram synes å vektlegge at det skal være mulig å kombinere mange hensyn og muligheter for arbeidslivet. Det kan være en styrke, men også en utfordring for programmet som sådan (se også pkt. 2 og 8).

Gjennom nettsidene til PTL, under punktet relevans, nevnes først menighetspedagog/trosopplærer i Dnk eksplisitt som et yrke studenter ved PTL kvalifiseres til. Er dette hovedformålet, kunne det nok i større grad vært gjenspeilet gjennom enda mer direkte yrkesrettede emner. Det ville f.eks. være naturlig at utvikling og dagens status for dåpsopplæring / trosopplæring i Dnk fikk plass, inkludert kunnskap om kirkens plan(er) for trosopplæring / kirkelig undervisning og læring. Dette er ikke eksplisitt i RELPED130. Her legges det vekt på samspill mellom ulike trossamfunn.

Samtidig tar PTL, både årstudium og bachelor, sikte på å utdanne ledere til et bredere utvalg av jobber og kirker/organisasjoner enn i Dnk. Dette blir nevnt i rekrutteringsarbeid og kommer også frem under relevans på studiets sider. Mange av de andre rollene/yrkene man forespeiler at PTL kan utruste til, har imidlertid ikke strenge krav til hva utdanningen må inneholde. Dette legger premisser for at PTL også oppleves å gi bred og relevant kunnskap for yrkessammenhenger studiet kan utruste studenter til. Dersom man ønsker å nå bredere ut enn til dem som tenker seg å jobbe inn mot barn og unge i Dnk, er det viktig å ta inn i undervisningen erfaringer og ressurser fra andre sammenhenger, slik som for eksempel [Awana](#) og [FriBU](#) (Frikirkens barn og unge).

Et åpent og mangfoldig studium gir stor fleksibilitet for videre studier, til for eksempel kateket, profesjonsstudiet i teologi og diakoni. Det vil være logisk at de som planlegger et slikt studieløp velger emner i 2. studieår, og bacheloroppgave som er mest relevante for helheten. Vi spør om valgemner i 2. studieår kommer for tidlig, da mange ikke i løpet av første studieår vet om og hva man eventuelt vil velge i et masterstudium. Det vil kanskje det ville være en fordel for studentene om man bytter 2. og 3. studieår? Her viser vi også til kvalitetsrapporten fra programansvarlig Per Reinert Eriksen, pkt. 2.3, kulepunkt 5, hvor han peker på utfordringer ved at 2. året er såpass fritt at mange i praksis går rett fra 1. til 3. året.

Vi spør om det er en sammenheng mellom svak studentrekruttering til PTL og profilering av studiet (se også avsnitt 1.2). Er det slik at det å fremheve yrke i Dnk virker rekrutterende, eller vil de studenter som ønsker dette likevel velge andre studiesteder (som UKT på MF). Vil en nærmere profilering i retning av NLA sine syv eierorganisasjoner rekruttere studenter bedre, ved at det vil være mindre overlappende med andre studiesteder? Her ville menighetsledere og menighetsarbeidere mer generelt være aktuelle roller.

Samtidig som studieprogrammet primært er utdanning for bestemte roller i menigheter/organisasjoner, er det bra med emner/deler av emner som er anvendelige på flere samfunnsområder (gjærne også i andre deler av ideell og frivillig sektor). Her er særlig ledelsesemnene aktuelle, men også emner relatert til innovasjon.

Vi spør om valgemner i andre studieår er *for* åpent, slik at det blir vanskelig å forstå hva slags bachelorgrad det til slutt faktisk blir. Det kan være vanskelig å kommunisere gjennom en CV/i møte med en arbeidsgiver. For arbeidsgivere utenfor kristen-Norge vil man sannsynligvis legge mest vekt på "ledelse", mens "praktisk teologi" bli mer uklart / mindre relevant. I et slikt perspektiv vil det være en fordel å styrke ledelse og innovasjon i programmet.

Komiteens anbefalinger

Vi anbefaler at man tenker gjennom hvilke(t) yrke/yrker studiet primært skal utruste til. Dette er en drøfting som blant annet bør skje i samarbeid med NLAs eierorganisasjoner. Profilering av studiet må nødvendigvis også drøftes med tanke på hva som har størst potensiale for rekruttering.

Det synes ikke som det finnes/aktivt brukes kandidat- og arbeidsgiverundersøkelser. Dette bør det etter vår mening jobbes systematisk med fremover.

For å sikre nødvendig og stadig fokus på samfunns- og arbeidslivsrelevans, kan det være en idé å opprette en referansegruppe bestående av ledere (gjærne en blanding av nasjonale og lokale) fra eierorganisasjoner og andre potensielle arbeidsgivere for kandidater fra NLA. En slik referansegruppe kan få informasjon om og drøfte status.

7. LÆRINGSMILJØ

Relevante veiledende spørsmål:

- Hvordan ser studentene på kvaliteten på undervisning, tilbakemelding og vurdering i programmet?
- Hvordan ser studentene på kvaliteten på læringsmiljøet (fysisk, organisatorisk, psykososialt, pedagogisk og digitalt)?

Komiteens synspunkter

Så langt vi har innsikt, er studentene som har gjennomført studiet i hovedsak tilfreds med studieprogrammet og undervisningen. Det er imidlertid en kritisk faktor når læringsmiljøet studentene imellom blir lite / har få studenter. Interaksjon studenter imellom er en vesentlig del av læringsprosessen. Man bør ha en dialog med studentene om hva de selv mener er et nødvendig antall studenter for å få til et stimulerende læringsmiljø, og hva som ev. kan kompensere for lavt studenttall.

I egnevalueringen står at "Det må arbeides målrettet med studentrekruttering." Komiteen er enig i dette. Samtidig mener vi at dette bør konkretiseres, hva man skal gjøre og overfor hvem?

Komiteens anbefalinger

Arbeid med rekruttering er en kontinuerlig utfordring. Det er viktig å ha god dialog med studentene for å videreutvikle et kvalitativt godt og stimulerende læringsmiljø.

8. PROGRAMMETS FRAMTID SETT I LYS AV HØYSKOLENS STRATEGI OG SÆRPREG

Relevante veiledende spørsmål:

Hvordan vurderer komiteen studieprogrammet i lys av vedtatte strategiske målsettinger?

Komiteens synspunkter

Strategiplanen legger vekt på at man ønsker en kvantitativ vekst av studenter ved å vise stor grad av fleksibilitet og kvalitet i studier. NLA legger vekt på å danne og dyktiggjøre mennesker til å møte utfordringer ut fra en kristen forståelse av natur, menneske, kultur og samfunn. Det sies videre i strategiplanen at «*Sårbare masterprogram og bachelorstudier med fallende søkertall skal konsolideres med særskilte tiltak og økt samarbeid på tvers av campus- og avdelingsgrenser.*». Dette gjelder bl.a. PTL, der vi ser et fallende studenttall. Studiet har stor grad av fleksibilitet og samarbeid.

Vi spør om tiden nå er inne til å gjøre «særskilte tiltak» for å øke søkertall. Vi spør om strategiplanens satsing på stor fleksibilitet og satsing på samarbeid på tvers av campus- og avdelingsgrenser er

tilstrekkelig. Vi har pekt på noen muligheter i endring av profil/navn og emner. Dersom man velger å spisse studiet noe mer, f.eks. ved å være tydeligere på bestemte yrker man kvalifiserer til og tilsvarende med læringsutbytte, må det naturligvis også få konsekvenser for emner som tilbys og ev. justering av innhold i enkelte emner.

Andre muligheter for å styrke rekruttering og kvaliteten bør overveies, slik som:

- mer fokus på nettstudier / digitalisering for å fange bredere og gjøre studiet enda mer tilgjengelig
- tilrettelegge bedre for internasjonalisering med bl.a. utveksling av studieplasser
- mer styrt praksis mot innovasjonsarbeid i menigheter/organisasjoner der man gjør et reelt innovasjons-/utviklingsarbeid
- vurdere om det fortsatt er tjenlig å kombinere MML og bacheloren i praktisk teologi i Oslo
- oppstart av et studietilbud i Trondheim er en spennende mulighet. Kan dette tilføre utvikling av PTL-programmet noe nytt?

Komiteens anbefalinger

Vi anbefaler at det gjøres en kritisk vurdering av studieprogrammet i lys av strategiske målsettinger. Samtidig utfordrer vi ledelsen til å vurdere om de gjeldende strategiske mål om stor fleksibilitet og deling av samme studieprogram på flere campuser er tjenlig.

Et tett samarbeid med eierorganisasjonene vil være naturlig i arbeid med de strategiske målene.

9. SAMLET OPPSUMMERING

Komiteens samlede synspunkter og anbefalinger særlig knyttet til:

Anbefalinger til hvordan kvaliteten i studieprogrammet/studieprogrammene kan styrkes.

Anbefalingene kan gjerne sorteres i to kategorier:

- i. Forslag til kortsiktige utbedringstiltak: Hva kan gjøres innenfor ett til to år?
- ii. Forslag til langsiktige utviklingstiltak: Hva kan gjøres på lengre sikt, dvs. tre til fem år?

Kortsiktige utbedringstiltak:

Dersom man går videre med dagens studieprogram, bør det snarest arbeides med å:

- innføre faste rutiner for emneevaluering
- beskrive tydeligere og ev. utvide antall praksisplasser
- intensivere arbeidet med å rekruttere, gjerne i tettere samarbeid med eierorganisasjonene
- vurdere profilen i programmet (ev. mot innovasjon og ledelse), mtp. hvilket yrke man primært vil utruste til
- vurdere studieprogrammet i lys av andre konkurrerende studier
- vurdere (på nytt) plassering av emner på studieår og graden av fleksibilitet
- ytterligere styrke fagmiljøet ved bedre samarbeid på tvers av campus og faggrupper

Langsiktige utbedringstiltak:

På litt lengre sikt anbefaler vi at det arbeides med å:

- utvikle større mulighet for internasjonalt samarbeid og utveksling
- drøfte med eierorganisasjonene om de strategiske målene og innholdet i studieprogrammet

Konklusjon om hvorvidt studieprogrammet anbefales videreført, endret eller nedlagt.

Studieprogrammet står overfor en kritisk utfordring når det gjelder rekruttering, spesielt i Oslo. På dette grunnlaget mener komiteen det er nødvendig at man snarest setter i gang et arbeid med tanke på endringer i programmet. Komiteen har pekt på mulige veivalg.

Kommentarer til rapport fra evalueringskomitè for periodisk evaluering av Praktisk teologi og ledelse (PTL), etter drøfting i programråd PTL og sist avdelingsråd TRF 04.01.2024.

Avdeling Teologi, religion og filosofi takker for en grundig og nyttig evalueringsrapport. Vi har følgende kommentarer og oppfølgingspunkter:

Til 1 (og 4). a. Avdelingen vil følge opp etterlysning av komplett kvalitetsrapportering gjennom innskjerping av rutiner for innlevering/påminning om innlevering og behandling av kvalitetsrapporter i programråd. Hyppighet av møter i programråd økes med tanke på flyt i kvalitetssystemet og studentkontakt i endringsprosesser.

b. Vi er usikre på om det er fornuftig ressursbruk å skrive alle kvalitetsrapporter slik at de er umiddelbart gjennomsiktlige for eksterne lesere, og ønsker en drøfting i Faggruppe for utdanningskvalitet/LOKUT av dette.

Til 2. og 3 (og 7). Avdelingen vil følge opp system og rutiner for håndtering av praksis og praksisplasser og informasjon/dokumentasjon rundt dette. Komiteens anbefalinger for videreutvikling av studietilbudet med tanke på profilering og studentrekruttering vil bli drøftet som del av prosess frem mot mulig reviderte studieplaner fra 2025-26 (innlevering sept. 2024).

Til 4. Avdelingen vil så langt mulig legge til rette for at kvinner prioriteres i fremtidige ansettelsesprosesser, og legge vinn på å bruke interne ressurser og eksterne timelærere som kan være med på å utjevne kjønnsbalansen.

Til 5. Alle litteraturlister i studieprogrammet vil bli gjennomgått før studieåret 2024-25 med tanke på økt innslag av internasjonal litteratur der dette er hensiktsmessig. Når det gjelder studentutveksling er avdelingens synspunkt at det riktige stedet å bruke ressursene er informasjonsarbeid og tilskynding av studentene til å velge utveksling innenfor de ordningene som finnes.

Til 6. Avdelingen vil opprette en arbeidsgruppe som bl.a. skal innhente informasjon fra relevante eierorganisasjoner og andre arbeidslivsaktører og tidligere studenter med tanke på revisjonsarbeid. Ps. Korrekturfeil i læringsutbytte kulepunkt nr. 7 ferdighet vil bli rettet til kommende studieår.